

**Fizessen elő, vásárolja meg,
hogy a jövőben is legyen olvasnivalója!**

LV. évfolyam 26. szám, 2011. július 1. ↓

Előfizetési információk

ok

Összetett keresés

Publicisztika | Interjú | Visszhang | Páratlan oldal | Feuilleton | Próza | Vers | Könyvkritika | Műbíráló

Követési távolság A hét könyvei Ketten egy új könyvről Ex libris

STÖHR LÓRÁNT
A JELFEJTÉS TÉBOLYA

[a szerző további cikkei](#)

LIV. évfolyam 24. szám, 2010. június 18.

[nyomtatható verzió](#) [hír küldése](#)

Tetszik

14 embernek tetszik.

SHARE

Füzi Izabella (szerk.): Hitchcock. Kritikai olvasatok

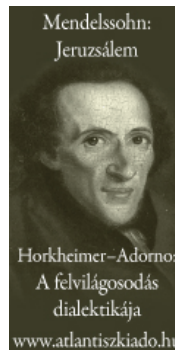
Apertúra Könyvek. Pompeji, Szeged, 2010. 253 oldal, 2900 Ft

„Hitchcock mint elméleti jelenség [...] par excellence »posztmodern« jelenség”. Mit ért e provokatív kijelentésen Slavoj Žižek, a Hitchcockról szóló könyv szerzője? Azt, hogy szemben az „érthetetlen”, állandó magyarázatra szoruló, a hétköznapi tapasztalatunkat felforgató modern(ista) műalkotásokkal az alapvetően a tömegkultúra körébe tartozó, könnyen fogyasztható posztmodern művészeti termékek a különféle elméleti iskolák nehézfegyverzetét felvonultató értelmezésekben gazdagon rétegzett szövegekként funkcionálnak - így Hitchcock filmjei is, amelyekben „minden jelentéssel bír”. Žižek maga is az örület kifejezést alkalmazza arra a megszállottságra, amivel profi és amatőr kódfejtők, filmteoretikusok és rajongók szedik szét és magyarázzák agyon Hitchcock filmjeit. E téboly magyarországi terjedésének újabb nyoma ez az utóbbi húsz év külföldi szakirodalmát reprezentáló tanulmánykötet.

Füzi Izabella, a szép kiállítású, gazdagon illusztrált könyv szerkesztője tanulmányának is beillő bevezetőjében megfogalmazza a válogatás szempontjait: egyfelől reprezentálni igyekezett a különféle filmelméleti irányzatokat, másfelől olyan, részletesebb elemzéseket is beválogatott, amelyek a filmelemzés módszereire mutatnak példákat. Nos, a válogatás valóban reprezentatív, találkozzunk pszichoanalitikus, feminista, dekonstrukciós, narrációelméleti és deleuze-ius megközelítéssel, amelyek egyetlen tanulmányon belül is keverednek egymással. Füzi kérdésére válaszul: a feminista Tania Modleski Hitchcock férfiközpontú, szadisztikus nőábrázolásáról alkotott régebbi megközelítéseit újragondoló Zsarolás-elemzése csak a nemi erőszakot az öntudatlan vágy realizációjaként értő férfikritikusok vakságával kapcsolatban igazán meggyőző; Christopher D. Morris pedig Hitchcock filmjeit egyedül magának a dekonstrukciós gondolatnak az alátámasztására használja bizonyítékként, amikor már a kandalló fényének villózásában is a mozira való önreflexív utalást lát. Az értelmezési túlkapások mellett a beválogatott szövegek többsége meggyőző és lényegi értelmezésekkel szolgál. Ilyen Füzi Izabella kiváló összefoglalása Hitchcock filmjeinek narratív, dramaturgiai, műfaji és szerzői kódjairól; Slavoj Žižek fent említett életmű-periodizációja, amely a lacani pszichoanalízist és a posztmodern teóriákat mozgósítja; Sam Ishii-Gonzales Deleuze és Hitchcock kapcsolatát feszegető elemzése, amely Deleuze Hitchcock klasszikus és modern film közti határhelyzetét világítja meg szemléletes példákkal.

A tanulmánykötet az elméleti alapok és fogalmak különbözősége ellenére viszonylag koherens képet rajzol ki Hitchcock életművéről. Négy alapvető problémakör bontakozik ki a filmekből: a jelek, a látás/tekintet, az identitásválság, valamint a szexualitás. A brit rendező alkotásai azért válhattak a jelfejtési téboly tárgyává, mert maguk is tele vannak jelekkel, amelyeket a történetek hőseinek, a hétköznapi emberekből a világukba hirtelen betörő fenyegetés hatására alkalmi nyomozóknak kell megfejteniük, ha életben akarnak maradni. A hősöknek a jeleket fel kell ismerniük, észre kell venniük, ezért helyeződik a látásra az elbeszélés hangsúlya. Időnként viszont egyenesen a tekintet teremt a hősök vágyainak megfelelő jeleket, vagyis maga a vágy hívja elő a jelet, teremt büntényt és szexualizálja azt. Az identitás az üldözés, a normalitás megrendülése, a rendből való kibillenés folytán válságba kerül, mert a hősnek be kellene bizonyítani, hogy nem az, akinek hiszik, ám mivel nem tudja alátámasztani, hogy ki is ő valójában, a túlélés érdekében folyamatosan cserélni kell a szerepeket. A menekülés és nyomozás másik tétje a klasszikus amerikai filmekhez hasonlóan a heteroszexuális pár egymásra találása, ám Hitchcock filmjeiben elbizonytalanodik a hősök szexuális viselkedése, és megkérdőjeleződik a polgári házasság intézménye. A klasszikus hollywoodi filmtől való illetően árnyalatnyi eltérések és elmozdulások hozzák lázba értelmezők generációit, akik megszállottan kutatnak az amerikai tömegfilm alapvetéseit, a polgári társadalmat, a patriarchális családot vagy a karteziánus gondolkodást kritizáló jelek után. A jelek tébolyult kutatásából eredő finom eltérések, a különbség izgalmak tartják életben Hitchcockot, a szerzőt és hozzák mozgásba a filmről való gondolkodást. S talán ez, az inspiráció a Hitchcock-kal és a mozgóképpel kapcsolatos előfeltevéseink újragondolására, ez a kötet legnagyobb érdeme.

[Impresszum](#) | [Magunkról](#) | [OFFLINE média ajánlat](#) | [ONLINE média ajánlat](#) | [Kapcsolat](#)

AdChoices

[Forexezés - Markets.com](#)

Használja Ki A Szűk Marzsokat Kezden Kereskedni Most! [Markets.com/Forex](#)

[Husky Liners Cargo Liners](#)

Husky Liners at the Low est Prices Guaranteed! Shop Now & Save. [TruckMonkey.Sports..](#)

A lap internetes változatának frissítése a pénteki megjelenést követő hétfőtől történik.